

ALBA REGIA BARLANGKUTATÓ CSOPORT
8044 Kincsesbánya
Kincsesi u. 2.
Tel.: +36 20 801-9839

Kutatási jelentés

Csengő-zsomboly (4422-4)
Jubileumi-zsomboly (4422-5)
2024. évi kutatásáról

Záró kutatási jelentés

Labirint-barlang (4422-51)
Tési-barlang (4422-133)
Bongó-zsomboly (4422-3)
Háromkürtő-zsomboly (4422-2)

Újonnan feltárt barlang

I-112-es víznyelő barlangja

Csengő-zsomboly (4422-4)

Hossz/mélység a jelentési időszak kezdetén: 252,6 m / -134 m

Hossz/mélység a jelentési időszak végén: 284,8 m / -134 m

A kutatási engedély jogosultja: Alba Regia Barlangkutató Csoport

Kutatási engedély kibocsátója, ügyiratszám: BFNPI 2210-2/2023

Kutatási engedély lejárat: 2025. 12. 31.

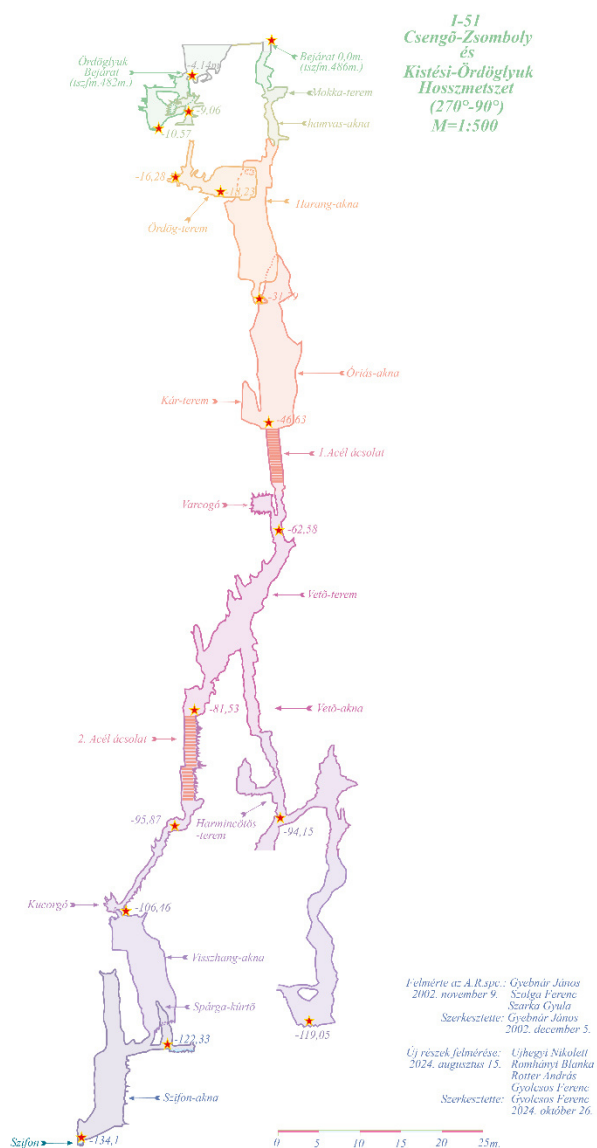
Jelentés időszaka: 2024. 01. 01. – 2024.12.31.

Kutatásvezető: Gyolcsos Ferenc (ig.sz: 288)

Kutatásvezető-helyettes: Gyebnár János (ig.sz: 209)

A 2024-es évben visszaesett a kutatással töltött órák száma a Tési-fennsíkon, mivel a csoportunk által szervezett alapkörű és technikai 1-es tanfolyam sok időnköt elvitte. Persze ez a csoport életét tekintve egyáltalán nem hátrányos, viszont a kutatási jelentés rövidebb lesz, mint szokott.

A tavalyi év nagy feltárása, a Csengő-zsomboly új részei is pihentek, egyetlen alkalommal jártunk ott, amikor is befejeződött a korábban megkezdett térképezés.

Jubileumi-zsomboly (4422-5)

Hossz/mélység a jelentési időszak kezdetén és végén: 222 m / -121 m

A kutatási engedély jogosultja: Alba Regia Barlangkutató Csoport

Kutatási engedély kibocsátója, ügyiratszám: BFNPI 5167-2/2023

Kutatási engedély lejárata: 2026. 12. 14.

Jelentés időszaka: 2024. 12. 14. – 2024.12.31.

Kutatásvezető: Gyolcsos Ferenc (ig.sz: 288)

Kutatásvezető-helyettes: Gyebnár János (ig.sz: 209)

A barlangban a megjelölt időszakban feltáró kutatást nem végeztünk.

Záró kutatási jelentések:

Labirint-barlang (4422-51)

Hossz/mélység a jelentési időszak kezdetén: 91 m / -24,3 m

Hossz/mélység a jelentési időszak végén: 101,2 m / -29,2 m

A kutatási engedély jogosultja: Alba Regia Barlangkutató Csoport

Kutatási engedély kibocsátója, ügyiratszám: BFNPI 1582-2/2022

Kutatási engedély lejárata: 2024. 12. 31.

Jelentés időszaka: 2022. 03. 17. – 2024.12.31.

Kutatásvezető: Gyolcsos Ferenc (ig.sz: 288)

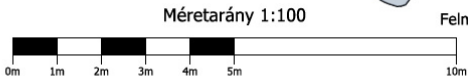
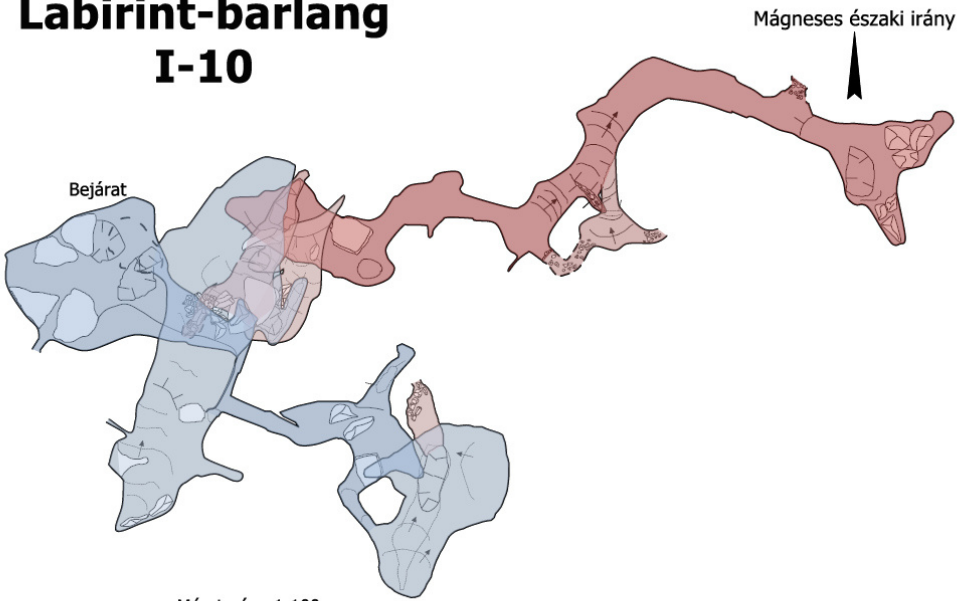
Kutatásvezető-helyettes: Gyebnár János (ig.sz: 209)

A megjelölt kutatási időszakban az alsó, -29 m-en lévő végpontján feltáró kutatást nem végeztünk. Az itt lefelé tartó járat teljesen ki van töltve, és a járatszelvény sem túl tágas, így a szálkőfalat is hasítással kellene tágítanunk. A kitermelendő anyagot már nem nagyon van hova elhelyezni a barlangban, az eddig használt depóhelyek megteltek, a korábban felhalmozott anyagot a felszínre szállítani pedig elég idő- és emberigényes. Tettünk próbálkozásokat ezügyben, de a kutatócsapat beleunt a sziszifuszi munkába.

A barlang egy másik pontján, a keleti felső terem aljából induló akna kutatását kezdtük meg. Ezen a ponton már a barlang aktívabban kutatott korszakában is volt próbálkozás, erről tanúskodott a terem másik felében lévő kisebb depókupac.

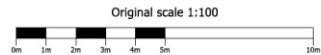
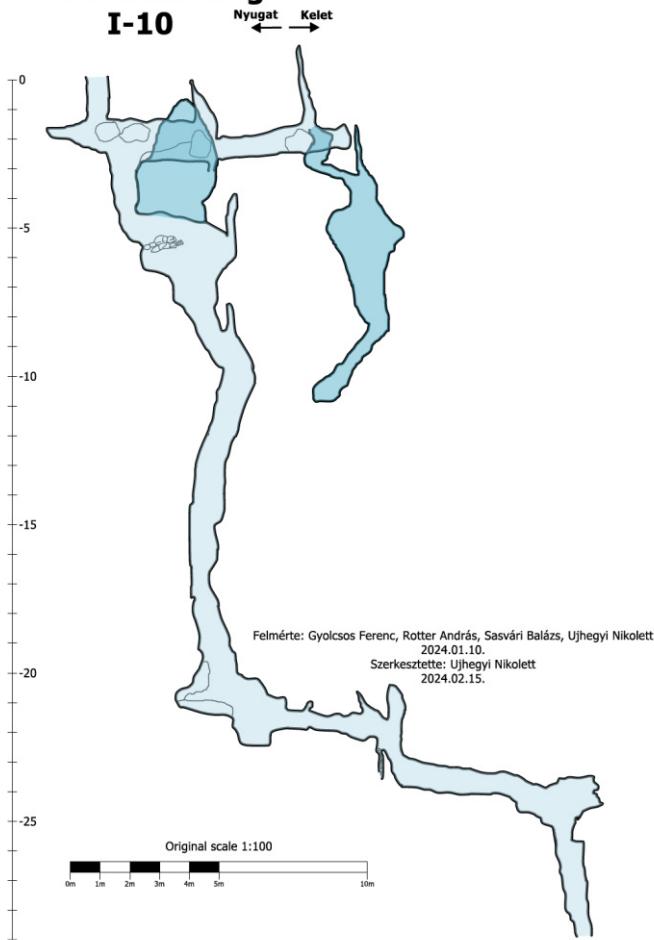
A feltárás eleinte ígéretesnek tűnt, ezen a bontási ponton határozottabban lehetett érezni a kifelé áramló huzatot télen, továbbá a régi végponton meggyújtott füstölőt az új helyen nem lehetett érezni, így felmerült, hogy a két járat csak a mélyebb, még nem ismert szakaszokban fog találkozni. Sajnos nem így lett: az új bontási ponton feltárt járat a „rég-új” szakasz omladékos, depónak használt mellékágába lyukadt be, így a kutatás véget is ért a barlangban. 2024 elején befejeztük a barlang térképezését, elkészült az alaprajz és a hosszmetszet az addig megismert szakaszokról.

Labirint-barlang I-10

Felmérte: Gyolcsos Ferenc, Rotter András, Sasvári Balázs, Ujhegyi Nikolett
2024.01.10.
Szerkesztette: Ujhegyi Nikolett
2024.02.11.

Labirint-barlang I-10

Felmérte: Gyolcsos Ferenc, Rotter András, Sasvári Balázs, Ujhegyi Nikolett
2024.01.10.
Szerkesztette: Ujhegyi Nikolett
2024.02.15.

Tési-barlang (4422-133)

Hossz/mélység: 39,4 m / -33,7 m

A kutatási engedély jogosultja: Alba Regia Barlangkutató Csoport

Kutatási engedély kibocsátója, ügyiratszám: 13042/2014, ill. 43697/2014 iktatószám

Kutatási engedély lejárata: 2024. 05. 31.

Jelentés időszaka: 2014. 05. 31. – 2024.05.31.

Kutatásvezető: Szolga Ferenc (ig.sz: 022)

Kutatásvezető-helyettes: Gyebnár János (ig.sz: 209) Németh Tibor (ig.sz: 071)

Kocsis Ákos (ig.sz: 214)

A barlangról és a 2014-es újraindult feltárásáról kutatótársunk cikkét közlöm, ami a csoportunk 60éves jubileumi évkönyvében jelent meg:

Farkas Andrea

A TÉSI – BARLANG FELTÁRÓ KUTATÁSA (4422-133)

Az I-65-ös objektum, azaz a Tési-barlang, a kezdetektől fontos szerepet játszott a Tési-fennsík kutatásában.¹ A több évtizedre visszanyúló feltérési kísérleteket követően, 2014-ben indult meg ismét nagy erővel az impozáns méretű, több mint 15500 m² vízgyűjtő területtel rendelkező, időszakos víznyelő bontása.

A 460 m tszf. magasságban nyíló, jelentős nyelő soron elhelyezkedő töbör, – a környékre jellemzően – felső triász dachsteini mészkőben képződött. A nagy hozamú víznyelő-kapacitás és a töbör jellege is jelentős barlangot sejtet, a feltérást azonban hátráltatja a gyakori nagy volumenű akkumuláció és omlásveszély.

A bontási munkálatokat emellett igencsak megnehezíti a töbör alját vastagon kitöltő, nehezen fejthető, tömör vöröses-sárga agyag. A mezővel, szántóval körülvett terület sajnos nem csak a barlangászok számára érdekesítő: nagy problémát jelent a közeli településről rendszeresen ide hordott kommunális hulladék is.

A barlang feltérása a Tési-fennsík kutatásának megindulásával közel egy időben kezdődött. Az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1964-es évkönyve már közöl egy kisebb vázlatot a víznyelőről, mely az akkoriban megindult feltéró tevékenység során végzett katasztrozési munkálatokhoz készült. A nyelőpont bontása is elkezdődött nem sokkal később. 1966-ban a fennsík peremrészének tektonikus preformáltsága szempontjából több objektumot is megvizsgáltak az újonnan alakult csoport barlangászei, köztük az I-65. víznyelőt is. Az évkönyv beszámolója szerint ígéretes helyszín, a bontás is viszonylag könnyen ment, azonban „egy nagyobb beomlással fenyegető kőlap”

ellehetetlenítette a további munkálatokat. Az 1967-es évkönyv adatai alapján a megbontott lyuk kb. 60 cm mélységű és 1 m² alapterületű volt, melynek az alját lazán összeálló, 10-40 kg-os kövek képezték. A nyelőpont mögött nyugat felé talajcsuszamlás nyomai látszódtak, az a mellett felhalmozódott nagy mennyiségű anyagból ítélve pedig a depó is beomolhatott.

A következő években a bontási munkálatok háttérbe szorultak (többek között egy tervezett hidrológiai védőterület miatt várható inaktívvá válása miatt), csak megfigyelésekről vannak adatok. Az 1975-ös feljegyzések alapján a víznyelő nagy mennyiségű, hordalékmentes vizet nyel, emiatt javasolták annak „felülvizsgálatát” kutatási szempontból.

*Bontási munkák az I-65. víznyelőnél 1966-ban, valamint 1981-ben
(forrás: Alba Regia Barlangkutató Csoport évkönyvei)*

A következő jelentősebb feltáró munka 1981-ben történt, amikor újra megindult a bontás az időközben akkumulálódott kutatóaknában. Az évkönyv leírása alapján nagyobb kőtömbök között sikerült lejutni kb. 10 m mélységig, ahol a tisztára mosott omladék már erősen üregesedett. Sajnos, a kiácsolás elmaradásával a töbör agyagos délnyugati fala megcsúszott és a nyári esőzéseket követően, kutatóakna teljesen összedőlt. A következő évben a kidepózott kövek egy része is bedőlt a újabb nagy áradmányvizek hatására. Ennek ellenére a kutatók továbbra is biztatónak találták a helyszínt. 1985-ben ismét próbálkoztak a barlang feltárásával és egy új, nagy szelvényű, függőleges és biztosított akna hajtásába fogtak.

Hosszabb szünetet követően 1994-ben tettek újra kísérletet az albás kutatók az egykori barlang újra feltárására. Sajnálatos módon a privatizációt követően növekedett az illegálisan lerakott szemét mennyisége a töbörben. A munkát sürgette továbbá, a közeli telektulajdonosok a karsztobjektum felszínén és környezetében tarvágást végeztek, mely jelentősen fokozta a felszín erózióját. A keleti oldal szálkőfala mellett folyt a bontás és az omladékkövek között kb. 3 m mélyen sikerült elérni az első kisebb üreget. Az omlásveszély miatt és a tömör, sárgás agyag visszasuvadását megelőzendő, háromszögletű faácsolattal biztosították a kutatóaknát.

Pár évvel később, 1998-ban folytatódott a munka, amikor az új kutatóaknát kb. 3x2,5 m-es szelvényben kezdték el mélyíteni az észak-keleti szálkő-kibukkanás előterében. A fal melletti rézsű leszedésével és a korábbi években felhalmozott depók eltávolításával kb. 5 m³-nyi kitöltés került eltávolításra a nyári tábor során, azonban a várt belyukadás most sem sikerült.

*Feltáró kutatás az I-65. víznyelőnél 1994-ben, valamint az elkészült ácsolat
(forrás: Alba Regia Barlangkutató Csoport évkönyvei)*

Hosszas előkészületek után, 2014-ben indult meg újrál a Tési-barlang feltáró kutatása. Az Alba Regia Barlangkutató Csoport és a Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége által 2014. július 5-14. között közösen lebonyolított nyári tábor során, népes kis csapat gyűlt össze. Ennek köszönhetően sikerült elérni a húsz évvel korábbi ácsolatot és végpontot. A nagy tömbök között kisebb üregeket lehetett látni, melyekből erőteljes huzat áramlott ki. Az egyik oldalon előbukkanó, oldott falfelület már a szálkőfal részének bizonyult.

Azonban a töböraszájat vastagon borító agyag folyamatos visszasuvadása és a kutatóakna mélyülésével együtt járó omlásveszély nagyban nehezítette a munkát. Mindezt csak tovább fokozta a tábor vége felé lezúduló nagy mennyiségű csapadék. Az elkövetkező hétvégéken, valamint az Alba Regia Csoport nyári tábora során igyekezett a társaság biztosítani a labilis töböroldalakat.

Áthúzódott a nagy feladat a következő évre, hogy a 2014-ben beszerzett kútgyűrűk mielőbbi a helyükre kerüljenek, és védelmet nyújtsanak a masszív agyagréteg folyamatos visszasuvadása, hordalék feltöltődése, valamint az állandó omlásveszély ellen. Ez lesz a kulcsa a barlang további biztonságos kutatásának és a kutatóakna akkumulációjának megakadályozásához.

2015. július 4-12. között zajlott a szokásos éves nyári BABESZ tábor az Alba Regia Barlangkutató Csoporttal közös szervezésben. A tábor első napjai a több köbméternyi visszasuvadt anyag kitermelésével telt. A barlang bejáratí aknáját szükséges volt mélyíteni, hogy a kútgyűrűk megfelelő alpra kerüljenek.

A bontás kezdetei (fotó: Tiszóczki Péter)

Csatárlánc az I-65-ös víznyelő bontásánál (fotó: Romhányi Balázs)

*Depóhelyen a vödöröntő: Németh Tibor
(fotó: Farkas Andrea)*

*Az agyagfal megerősítése csejekarókkal
(fotó: Farkas Andrea)*

Az előkészületeket követően a tábor 4. napján megkezdük a négy kútgyűrű lerakását húzórendszerek segítségével. A népes csapat összmunkája sikeres volt, így a tábor utolsó két-három napjára megérkezett esős időszakra, már kellően biztosítani tudtuk, megvédtük a barlang bejáratát.

A kútgyűrűk beemelése húzórendszer segítségével (fotó: Farkas Andrea)

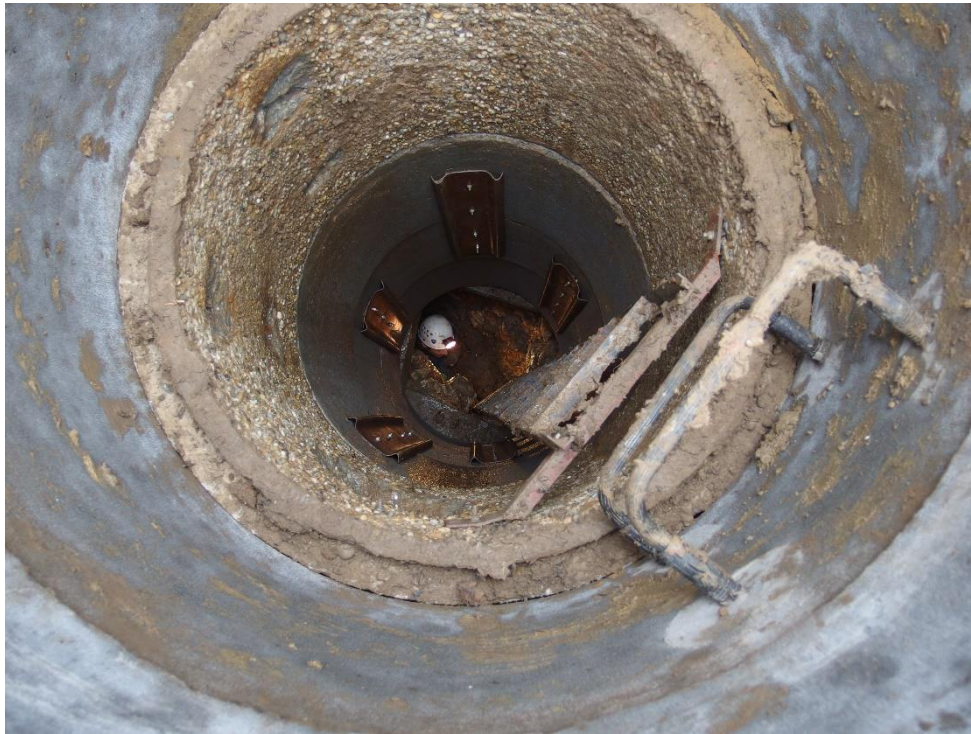
A következő hónapokban több hétvégén is zajlott a feltáró munka. Mindenekelőtt kibetonozásra került a kútgyűrűt követő szakasz, biztosítva ezzel a nagy kőtömbök között vezető járat elejét. A méterekkel lejjebb lévő végponton tovább folytatódott a bontás. A kitermelt kitöltés alatt jól látható volt a járat folytatása az omladékkövek közötti réseken. Huzat csak változó mértékben volt tapasztalható.

December végén zajlott az újabb bakonyi téli tábor, ennek során ismét nagyobb kapacitással folytatódtak a feltárások a Tési-fennsíkon. Ez idő alatt a barlang végpontjánál lévő kutatóakna nagyjából másfél méterrel mélyült, és kisebb réseken át körülbelül ugyanennyit lehetett előre látni. Huzat nemigen áramlott a kövek között e napokban. Sajnos a szálkőfalat egyelőre nem sikerült megtalálni. A végpont továbbra is erősen omlásveszélyesnek mutatkozott, így a bontás folytatásához szükségessé vált az alsóbb szakasz további megerősítése.

A március 15-ei hosszú hétvégére kerültek beütemezésre az újabb ácsolási, biztosítási munkálatok, amelyre a szokásos éves tavaszi tábor jó alkalmat jelentett. Az enyhébb téli időszak során lezúduló nagyobb mennyiségű csapadék azonban keresztülhúzta a számításainkat. Az esős időszakban a töbör oldalából újabb nagy mennyiségű agyag csúszott a kútgyűrűk felé, immáron vészesen megközelítve annak tetejét. Március 13-án a vaslemezekkel biztosítani tervezett kutatóaknát pedig agyaggal feltöltődve találtuk. Sajnos a kutatóakna D-DNy-i falának instabil agyagos-löszös anyaga ismét besuvadt és betemette a pár méteres aknát. Azonban fontos információkkal is szolgáltak a tavaszi vizek munkálatai: a nyomokból egyértelműen látszik, hogy a víz a kutatóaknával ellentétes É-i oldalon haladt tovább a mélybe. Két héttel a tavaszi tábort követően az újabb kútgyűrű is elhelyezésre került, a barlang bejárata ezzel biztosítva lett a folyamatosan visszasuvadó masszív agyagtól.

Kiérkezés az elkészült kútgyűrűből (fotó: Kocsis Ákos)

Az új és biztonságos lejárát (fotó: Szalay Jenő)

A barlangbejárat biztosítását követően folytatódhattak a bontási munkálatok a végponton lefelé, követve a tisztára mosott kövek között a víz útját. A feltáró kutatás mellett folyamatosan zajlott az omladék biztosítása hézagmentes falazással, valamint a tervezett vaslemezek beépítésével.

Felületkezelt acél ácsolat a kritikus szakaszon (fotó: Szalay Jenő)

2017-ben folytatódott a kutatóakna mélyítése, amelynek köszönhetően kb. 20 méter mélységben egy keskeny, de tisztára mosott hasadék tárult fel. A szálkőben lévő üreget hordalék dugó zárta el, gátolva annak kiszellőzését. A rossz levegő miatt hajlékony, flexibilis műanyag csövek kerültek elhelyezésre a járatokban, lehetővé téve friss levegő lejuttatását a felszínről. A 2018-ban történt újabb bontási munkálatok eredményeképpen, tovább mélyült a barlang kb. 30 méteres mélységig, a jelenlegi végpontig. A bontási törmelékek az alsó szakasz oldalüregeibe kerültek (átmenetileg) elhelyezésre.

A gégecső friss levegőt szállít a bontási helyre (fotó: Szarka Róbert)

*A kutatás során előkerült mamutfog töredék,-
méretarányosan egy muflon koponyával (fotó: Romhányi Balázs)*

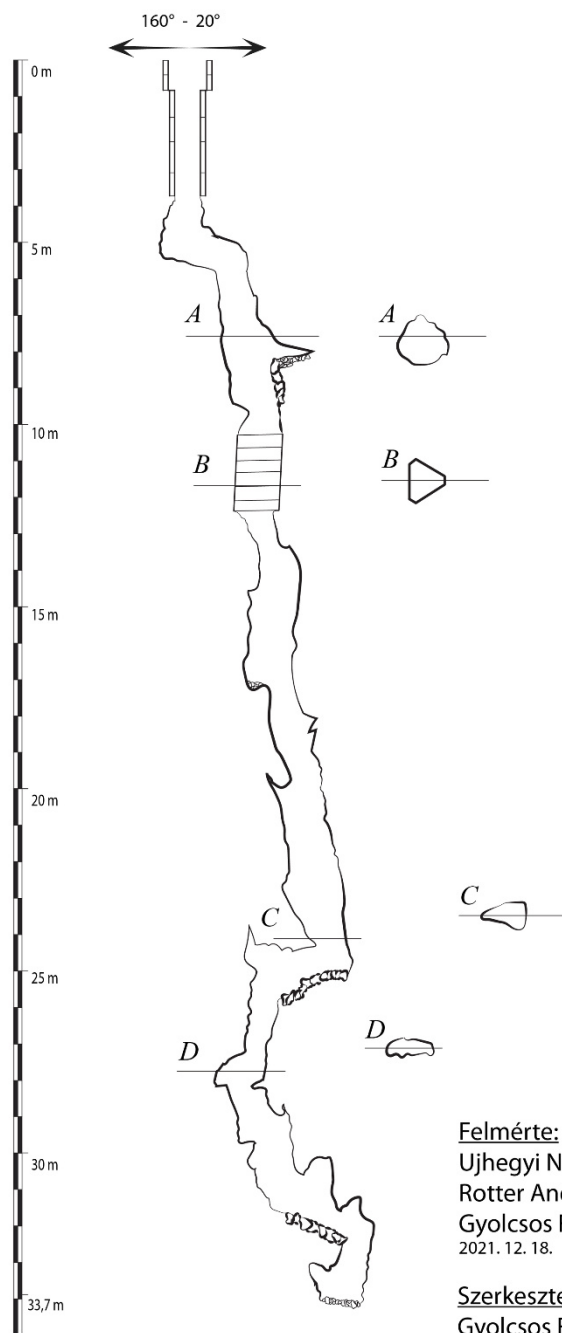
A végpont rossz levegője, valamint a továbbra is erősen kitöltött omladék nehezíti a kutatást, ennek okán a későbbiekben már más barlangokra helyeződött a hangsúly (többek között a Labirint-barlangra). A barlang eddig feltárt járatainak hosszmetstetét az alábbi térkép ábrázolja:

Tési-barlang

4422-133

Nézet iránya: 70°

Méretarány= M1:100

Epilógus:

Ahogy már történt az elmúlt évtizedekben is, úgy remélhetőleg a következő időszakban is egy kisebb-nagyobb szünet után ismét nagy lendülettel folytatódik majd a hatalmas vizeket nyelő, impozáns töbör kutatása, amelynek közvetlen „szomszédságában” már két feltárt (és vele egy rendszerhez tartozó) barlang, a Tavas-, illetve a kiszellőző Egérfogó-barlang van...

Bontás utáni életkép (fotó: Romhányi Balázs)

Bongó-zsomboly (4422-3)

Hossz/mélység: 136 m / -35 m

A kutatási engedély jogosultja: Alba Regia Barlangkutató Csoport

Kutatási engedély kibocsátója, ügyiratszám: 13909/2014, ill. 49906/2014 iktatószám

Kutatási engedély lejárata: 2024. 06. 30.

Jelentés időszaka: 2014. 06. 30. – 2024.06.30.

Kutatásvezető: Szolga Ferenc (ig.sz: 022)

Kutatásvezető-helyettes: Gyebnár János (ig.sz: 209) Németh Tibor (ig.sz: 071)

Mészáros Ferenc (ig.sz: 218)

A barlangban a megjelölt időszakban feltáró kutatást nem végeztünk.

Háromkürtő-zsomboly (4422-2)

Hossz/mélység: 360 m / -105 m

A kutatási engedély jogosultja: Alba Regia Barlangkutató Csoport

Kutatási engedély kibocsátója, ügyiratszám: 13909/2014, ill. 49906/2014 iktatószám

Kutatási engedély lejárata: 2024. 06. 30.

Jelentés időszaka: 2014. 06. 30. – 2024.06.30.

Kutatásvezető: Szolga Ferenc (ig.sz: 022)

Kutatásvezető-helyettes: Gyebnár János (ig.sz: 209) Németh Tibor (ig.sz: 071)

Mészáros Ferenc (ig.sz: 218)

A barlangban a megjelölt időszakban feltáró kutatást nem végeztünk.

Minimális javítási munkákat végeztünk a barlang bejáratának zárszerkezetén. A zár lényegi része egy M20-as metrikus csavar az „ajtón”, ami a felső kútgyűrű alatt lévő, fixen rögzített anyacsavarba tekerhető bele egy speciális kulcs segítségével. Ennek a csavarnak illetve anyának kopott meg a menete, emiatt nehezen zárhatóvá vált, cserére szorult. Új horganyzott menetes szárból és a hozzá illő horganyzott anyacsavarból, a régi zárszerkezettel megegyezően történt a javítás.

Újonnan feltárt barlang:

I-112-es víznyelő barlangja

Hossz: 14 m

Mélység: 8 m

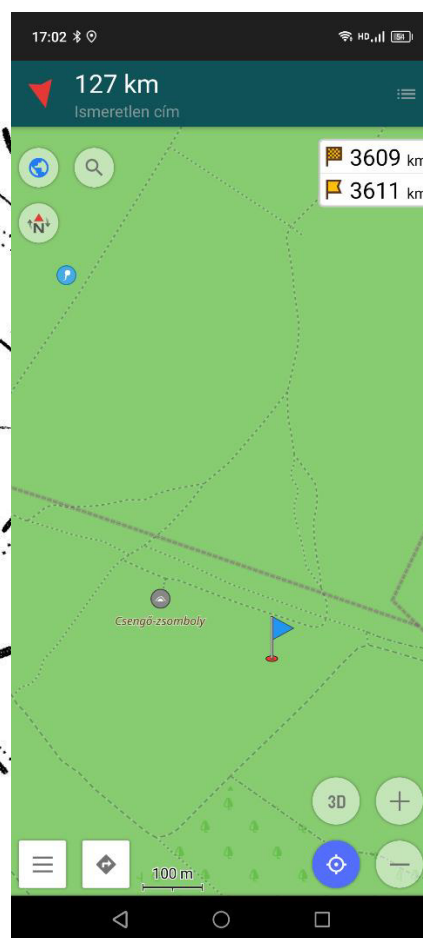
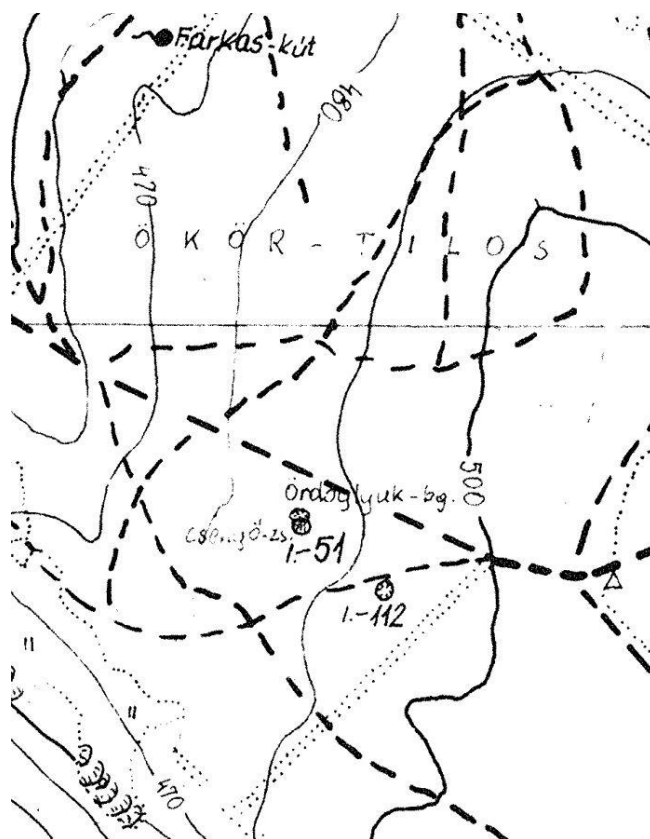
Feltárás időpontja: 2024. 08. 12.

Koordináták: 47.24754° N, 17.97636° E

Az elmúlt években csoportunk a legtöbb energiát a Csengő-zsomboly feltárásába fektette. Ennek meg is lett az eredménye, az újonnan feltárt szakaszok már 120 méteres mélységben végződnek, ami nagy siker az utóbbi időkből. Viszont ennek hátulütője, hogy ebben a technikás és mély szakaszban már csak a legtapasztaltabb tagjaink tudnak lejárni kutatni – már persze ha van kedvük. Viszont a szokásos augusztusi kutatótáborunkba sok kezdő és kevésbé tapasztalt barlangász jár, így felmerült az ötlet, hogy kezdjünk el megvizsgálni néhány, régen felhagyott vagy sosem bolygatott víznyelőt, hogy alkalmas lehet-e bontásra, így mindenkinek jut feladat a táborban.

Az egyik ilyen objektum a Csengő-zsomboly közelében lévő I-112-es víznyelő volt. A Csengő-hegy és környékének az egyik pozitív tulajdonsága, hogy itt a felszíni lösztakaró igen vékony a fennsík többi részéhez képest, illetve földművelés sem volt a térszínen, így a víznyelőbe valószínűsíthetően kevesebb hordalék jutott, tehát megúszhatjuk az évekig tartó löszbányászatot, és a Csengő-zsomboly 1979-es feltárásához hasonlóan, akár pár műszak alatt találhatunk nagy barlangot.

A 112-es nyelő az egyetlen ismert karsztobjektum a Csengő-zsomboly környékén, kutatva nemigen volt, az 1981-es kataszterkiegészítésben szerepel róla adat miszerint: „Az I-112-es objektumban 1,5 m mély akna lett mélyítve, amely beszűkülő hasadékkal végződik”

Csengő-zsomboly és I-112-es objektum elhelyezkedése egymáshoz képest. Bal oldalon egy régi 1:10000-es térképen ábrázolva, jobb oldalon az OsmAnd alkalmazásban

A kutatótáborunk első napjaiban nekiláttunk a nyelő megtisztításának: behullott faágak és föld eltávolítása, illetve a meredek részü lépcsőzetessé tétele a könnyebb közlekedés miatt.

Két műszak alatt sikerült is eljutnunk a régi kataszterkiegészítésben említett szűkületig, amit egy kisebb mechanikai beavatkozással járhatóvá téve, kisebb szabad üregbe jutottunk. A barlang megtalálását a jogszabályban előírtak szerint tudtára adtuk a Nemzeti Park referensének 8 napon belül, szóban.

A szabadon járható rész körülbelül 10 m hosszú, déli irányban egy fülke, északi irányban – a közetdőlés irányában – egy szűkebb akna található. Befoglaló közete ránézésre megegyezik a Csengő-zsomboly felsőbb zónájában találhatóval, amit hol alsó jura, hol felső triász Dachsteini mészkőként azonosít a szakirodalom. Huzat minimálisan érezhető, inkább kifelé áramlással a hidegebb időszakban. A szűk alsó akna alján több tisztára mosott kisebb lyuk vezet lefelé, de az aknaszelvény nagyobb része inkább hordalékkal kitöltött. Valószínűleg a gyors továbbjutás most nem lesz meg, de mindenesetre érdemesnek tartjuk az objektummal való foglalkozást, így ha már hivatalosan is barlang lesz, szeretnénk megkérni rá a kutatási engedélyt.

2004-es víznyelőnyilvántartáson készült kép

A bejárat tereprendezés után. Fotó: Asbóth Ákos

Az akna tetejéből fotózva a bejárat és a végpont. Fotó: Kökény Áron

I-112-es víznyelő barlangja

– Vettített oldalnézet 1:50 –

Hosszúság: 14 méter

Mélység: 8 méter

Felmérték: Rotter András (14 méter), Gyolcsos Ferenc (14 méter) 2024

Rajzolta: Rotter András 2024

Szerkesztette: Rotter András

I-112-es víznyelő barlangja

– Alaprajz 1:50 –

Hosszúság: 14 méter

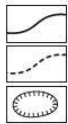
Mélység: 8 méter

Felmérték: Rotter András (14 méter), Gyolcsos Ferenc (14 méter) 2024

Rajzolta: Rotter András 2024

Szerkesztette: Rotter András

Jelmagyarázat

Barlangjárat kontúrvonala

Alsó járat

Akna

Lejtő

Szikla kontúr

Jelmagyarázat

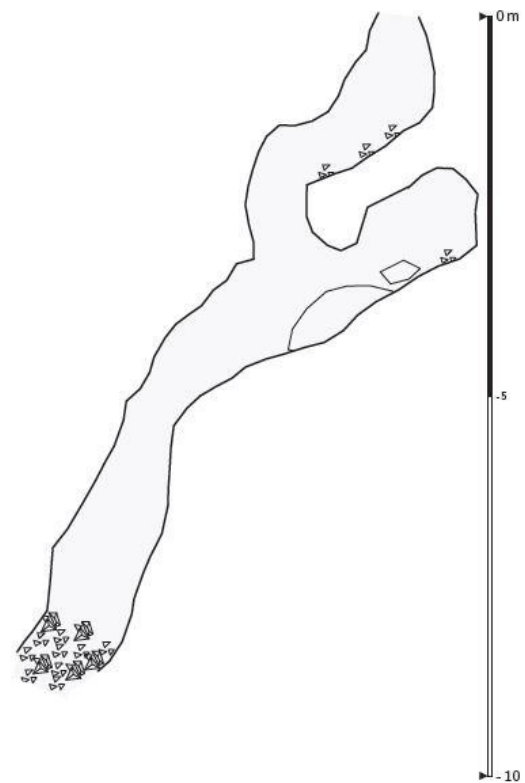
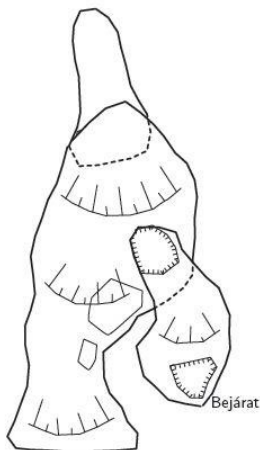
Barlangjárat kontúrvonala

Szikla kontúr

Kőtömbök

Törmelék

Budapest, 2025.02.12.

Gyolcsos Ferenc
Csoportvezető

ALBA REGIA BARLANGKUTATÓ CSOPORT
8044 Kincsesbánya
Kincsesi u. 2.
Tel.: +36 20 801-9839

A DOKUMENTUMOT DIGITÁLIS
ALÁÍRÁSSAL LÁTTA EL:

AVDH Bélyegző

Kutatási jelentés

Alba Regia-barlang (4422-1)
2024. évi kutatásáról

Záró kutatási jelentés

Borjú-kúti-(felszakadás) barlang (4421-1)
2023-2024. évi kutatásáról

Alba Regia-barlang (4422-1) és I-45/b (4422-48)

Hossz/mélység a jelentési időszak kezdetén:

Alba Regia-barlang: 3600 m / -200,2 m

I-45/b: 70,5 m / -32,4 m

Hossz/mélység a jelentési időszak végén:

Alba Regia-barlang: 3600 m / -200,2 m

I-45/b: 70,5 m / -32,4 m

A kutatási engedély jogosultja: Alba Regia Barlangkutató Csoport

Kutatási engedély kibocsátója, ügyiratszám: DINPI/3806-1/2024

Kutatási engedély lejárata: 2026. 12. 31.

Jelentés időszaka: 2024. 06. 05. – 2024.12.31.

Kutatásvezető: Gyolcsos Ferenc (ig.sz: 288)

Kutatásvezető-helyettes: Gyebnár János (ig.sz: 209)

A 2024-es évben visszaesett a kutatással töltött órák száma a Tési-fennsíkon, mivel a csoportunk által szervezett alapfokú és technikai 1-es tanfolyam sok időnket elvitte.

Ez a fent említett két barlangra is igaz, az I-45/b-be összesen 2 leszállás történt, az Alba Regia-barlangban kutatási céllal egy sem.

Az I-45/b végpontján található, télen erősen huzatoló szálkőszűkület tágítása folyt, sajnos kevesebb sikerrel, mint vártuk. A kőzet a repesztési technikáknak eléggé ellenáll, így ez egy hosszadalmasabb procedúrának ígérkezik. 2025-ben már több alkalmat szánunk rá, és reméljük, meglesz az eredménye. Az említett 2 akció előrehaladás szempontjából elhanyagolható, még a métert sem éri el, így komolyabb dokumentáció nem készült róla.

Az Alba Regia bejáratát és annak zárszerkezetét rendszeresen ellenőriztük. Kulcsát a látogatási engedéllyel rendelkező csoportok részére átadtuk, és rendben visszavételeztük. Az év során továbbra is részt vettünk segítőként a „Bakonyi Denevérkutatás” projektben a barlangban telelő állomány ellenőrzése kapcsán, amelyről Mészáros József, a kutatás vezetője, külön jelentést készít.

Borjú-kúti-barlang (4421-1)

Hossz/mélység a jelentési időszak kezdetén: 13 m /-12,6 m

Hossz/mélység a jelentési időszak végén: 39,1 m /-19,3 m

A kutatási engedély jogosultja: Alba Regia Barlangkutató Csoport

Kutatási engedély kibocsátója, ügyiratszám: DINPI/4313-1/2023

Kutatási engedély lejárata: 2024. 12. 31.

Jelentés időszaka: 2023. 08. 02. – 2024.12.31.

Kutatásvezető: Gyolcsos Ferenc (ig.sz: 288)

Kutatásvezető-helyettes: Gyebnár János (ig.sz: 209)

A 2023-as augusztusi kutatótáborunk alatt foglalkoztunk a barlanggal a legtöbbet, ebben az egy hétben sikerült a feltöltődött bejáratot kitisztítanunk, és újra eljutottunk a régi végpontot jelentő keresztasadékig. Sajnos a levegő minősége nagyon rossz: bár műszerrel nem mértük, de tapasztalatok alapján a CO₂ szint 4 % körüli lehetett, emiatt szellőztető rendszer használata mellett tudtunk csak dolgozni a végponton. A végpont tágitását különböző vésési technikákkal végeztük.

A kutatótáborunk utolsó napján meg is lett az eredmény, továbbjutottunk a barlangban, bár ez a továbbjutás csak kb. 25 m hosszú szakasznak bizonyult, és a járatszelvény sem túl nagy.

Utólag levezettünk egy levegőztetőcsövet a barlang jelenlegi végpontjára, újfajta, kétrétegű gégecsövet alkalmazva, aminek előnye, hogy nem igényel rögzítést a barlangfalon, valamint a levezetése is egyszerűbb, jóval strapabíróbb is, mint a korábban használt PVC csövek.

Többször jártunk ott a téli és őszi időszakokban, ekkor viszont érezhetően kisebb volt a CO₂ koncentráció, illetve egy házi készítésű mérővel is mértünk 1,6 % körüli értékeket – érzésre is hasonló volt. Ennek ellenére a levegőztető rendszer szükséges, mivel a kis légtérfogat miatt hamar feldúsul széndioxiddal a barlang.

A kutatási engedélyt egyelőre nem kívánjuk meghosszabbítani, mivel a végpont bontása nehézkes. A barlang felénél található kürtőben lehetne depót kialakítani, viszont odáig eljuttatni a kitermelt anyagot nehéz a szűk járatszelvény miatt. Szóba került a bejárat kiépítése is, de ezt is elvetettük egyelőre. A jövőben tartunk majd bejárást több alkalommal:

folyamatosan vizsgáljuk a behordódás mértékét, hogy van szükség emiatt kiépítésre.

2024 novemberében elkészült az új térkép a barlangról, viszont a poligon kiexportálása .cave formátumban az új Topodroidból nem sikerült, régebbi programba átmentve pedig nem nyílik meg a felmérési fájl. Szakember segítségét kell igényelnünk, ami már korábban megtörtént volna, ha a kutatásvezetőnek nem az utolsó pillanatban jut eszébe ezt megtenni.

Fotók (Fialowski Melinda, Kökény Áron):

Bejárat takarítása

Szűkös járatszelvény az új részben

Vékonypados Jura mészkő, az új részben még jobban megfigyelhető

Borjú-kúti-barlang

4421-1

Méretarány= M1:100

Felmérte:

Rotter András

Gyolcsos Ferenc

2024. 11. 30.

Szerkesztette:

Gyolcsos Ferenc

2025. 02. 09.

